

Jan Declair meesterlijk in tekst én poppenspel

Joanne Oussoren

Jan Declair

In de voorstelling Lucifer, van Vondel, gespeeld door theatergroep Zuidpool uit Antwerpen, bedienen acteurs manshoge poppen. De sublieme tekstbehandeling in combinatie met statische comedia dell'arte-acteerstijl en poppenspel geven deze voorstelling een zeldzaam sterke vorm. En dat betekent een grote verrijking voor de mogelijkheden van hedendaagse poppenspelers die zich met cultureel erfgoed bezighouden.

De acteurs Sofie Declair, Jan Declair en Koen van Kaam vertolken mensen op aarde en zij bedienen poppen in de rol van engelen. De engelen doen een inval op het jaloersmakende aardse paradijs van de mens. Ze hebben gehoord dat God de engelen heeft gedegradeerd en de mensen gepromoveerd. Lucifer, gespeeld door Jan Declair, de mooiste, grootste en de meest getalenteerde engel, wordt zonder reden aan de kant gezet, als hij in opstand komt tegen het besluit van God. Vanaf dan is de mens in de ogen van engelen een 'aardwurm'. Deze uitvoering is een waardevolle vertelling over onrechtvaardigheidsgevoelens.

Soms zijn speler en pop uit elkaar getrokken dan weer verglijden de acteurs in engelen en lijfelijke wezens. Een historisch tijdsbeeld geschetst door acteurs met poppen waarbij zo nu en dan één van de twee geheel buiten de aandacht van het publiek valt. Zuidpool houdt voeling met waardevol cultureel erfgoed uit voorbijgane tijd. Vondel was een voorloper van het humanisme en het Verlichtingsdenken waarbij de mens centraal staat. Hij ging ervan uit dat Goden en engelen in de menselijke geest werden gecreëerd. Blijkbaar was hij in 1654 zijn tijd vooruit, want het stuk werd na enkele uitvoeringen verboden, wat weer tot gevolg had dat de tekst toentertijd des te meer verkocht werd.

De mensen dragen een donker blauw/zwart werkkostuum, een onopvallende, eenvoudige uitrusting compleet met gerief voor de poppenspeler zoals een heupriem waaraan onder andere een doekje tegen zweethanden en kniebeschermers met daaraan verbonden een koker om de poppen in te kunnen steken voor de gepaste hoogte. De poppen zijn fraai getooid in kledij uit de 17e eeuw.

Het eenvoudige toneelbeeld bestaat uit een schuin oplopende vloer met een achterdoek waarachter een gigantische bloedrode Aartsengel Michaël als Deus Ex Machina te voorschijn komt. De nominatie met vier sterren voor deze voorstelling op de allesoverkuns.Blogspot.com komt niet uit de lucht vallen want hier is een staaltje mensenwerk geleverd waartoe alleen ervaren en getalenteerde kunstenaars in staat zijn.

Regie: Jorgen Cassier

Website: www.zuidpool.be

Gezien Rotterdam, 5 januari 2011